

Nr 85.

Av herr **Andersson, Karl Andreas, m. fl.**, i anledning av Kungl.

Maj:ts proposition angående anslag till bekämpande av arbetslösheten.

Genom proposition nr 11 till riksdagen har Kungl. Maj:t äskat medel till arbetslöshetens bekämpande. I kungörelsen den 22 juni 1921 angående statsbidrag till understöd åt medellösa arbetslösa meddelade Kungl. Maj:t i enlighet med av 1921 års riksdag angivna grunder bestämmelser för användande av de av nämnda riksdag beviljade allmänna arbetslöshetsanslagen.

Enligt dessa bestämmelser torde det endast hava varit lönearbetare, som kommit i åtnjutande av understöd i ena eller andra formen av anslagen ifråga.

Vi vilja emellertid framhålla, att det gives fall, då det synes obilligt att begränsa arbetslöshetsmedlens användning till hjälp endast åt lönearbetare i vanlig mening. Vi tänka i detta avseende på landets fiskarebefolkning, som nu befinner sig i en mycket svår belägenhet. Att fiskarna under de senaste åren haft mycket stora svårigheter att kämpa med torde vara allmänt känt. Detta beror i främsta rummet på de ogynnsamma avsättningsförhållanden för fisk, som varit rådande under dessa år. Under normala förhållanden har nämligen särskilt från västkusten exporterats stora mängder fisk, framför allt sill. Denna export har emellertid på grund av rådande valutaförhållanden varit mycket försvårad, och sedan den tyska valutan nu ytterligare starkt sjunkit, torde denna export till Tyskland, som tidigare var vår förnämsta avnämare av fisk, nu vara så gott som omöjliggjord.

På grund av dessa omständigheter är fiskarebefolkningens ställning nu mycket bekymmersam och blir under nuvarande förhållanden allt svårare.

Då vårt lands största fiskarebefolkning, som för sin utkomst är utslutande beroende av fisket, finns på västkusten, och fisket därstädes är i högre grad än på andra delar av kusten beroende av export, torde ställningen också bland västkustens fiskarebefolkning vara svårare än annorstädes i landet.

Visserligen är största delen av vårt lands fiskare icke arbetare i den meningen, att de äro mot betalning anställda i annans tjänst. De äro självföretagare med egen utrustning för fiskets bedrivande, varvid de bilda fiskelag, vars medlemmar dela förtjänst och förlust lika. Men denna deras egenskap av företagare och arbetare på samma gång kan under svåra tider göra ställningen för dem lika svår och kanske svårare än för en vanlig arbetslös lönearbetare. Fiskarena hava nämligen sin dyrbara utrustning av båtar, redskap m. m., vilken kräver dryga kostnader för underhåll och drift, varjämte flertalet fiskare hava skulder på densamma att förränta och amortera. Kunna de icke göra några förtjänster på fisket, är det uppenbart, att deras ekonomi mycket snart blir alldeles förstörd. Detta är också vad som nu sker, då fisket varit så litet lönande, att det i stor utsträckning legat nere.

Då fiskaren, såsom ovan visats, är starkt ekonomiskt bunden vid sitt fiskeföretag, möter det mycket stora svårigheter att låta honom arbeta vid vanliga nödhjälpsarbeten, och han skulle ej heller vara hjälpt därmed, om man över huvud taget vill låta honom hava möjlighet att behålla sin utrustning för fisket.

Vidare möter det svårigheter för fiskarena att erhålla direkta arbetslöshetsunderstöd, då fiskarekommunerna oftast hava så svag ekonomisk ställning, att man av dem ej kan förvänta några nämnvärda bidrag till dylika understöd. Dessutom skulle av samma skäl, som nyss anförts, beträffande nödhjälpsarbeten för fiskare, nödhjälpsunderstöd icke kunna rädda fiskarebefolkningen från ekonomisk ruin till obotlig skada för vårt lands framtida fiske.

Den enda rationella vägen att stödja fisket samt avhjälpa och förebygga arbetslöshet och nöd bland fiskarebefolkningen synes oss vara, att från statens sida lämpliga åtgärder vidtagas till fiskets igånghållande. Detta torde kunna ske på olika sätt. Närmast till hands liggande och antagligen lättast att genomföra torde vara, att staten i vissa fall iklädde sig en viss prisgaranti för vissa kvantiteter av den fångade (och beredda) fisken, såsom nyligen föreslagits i en framställning från Göteborgs och Bohus län. Man lär svårigen kunna uppdraga någon principiell skillnad mellan att på sådant sätt stödja fisket och statsbeställningar t. ex. av gatsten. Därtill kommer, att genom statens ingripande exempelvis till salt-

ning av sill skulle, förutom det att sillfisket kunde hållas i gång och ett stort antal fiskare därigenom beredas sysselsättning och utkomst, betydande arbetstillfällen beredas åt vanliga lönearbetare, varjämte tunnfabrikerna, som sedan en tid tillbaka måste avbryta eller inskränka sin verksamhet, skulle bliva i tillfälle att återupptaga eller öka driften.

Vidare förefaller det oss, som om fiskerinäringen skulle kunna stödjas på det sättet att genom föranstaltande från statens sida svenska fiskvaror användas till naturaunderstöd åt arbetslösa i stället för någon del av de nu utgående penningeunderstöden. Likaledes torde svenska fiskvaror kunna få större användning i statens inrättningar av olika slag än vad nu är fallet.

På grund av fiskarebefolkningens svåra belägenhet synes det oss vara nödvändigt, att riksdagen, när den nu går att bevilja anslag till arbetslöshetens bekämpande, lämnar sådana direktiv för anslagens användning, att Kungl. Maj:t må äga möjlighet att med medel ur dessa anslag inskrida till fiskets igånghållande till förebyggande av arbetslöshet och nöd bland fiskarebefolkningen i landet. Givetvis skulle Kungl. Maj:t icke ingripa stödjande på nu antytt sätt i andra fall än då det efter ingående undersökning visat sig vara nödvändigt.

På grund av det anförda hemställa vi,

att riksdagen vid beviljande av medel till arbetslöshetens bekämpande ville meddela sådana grunder för medlens användning, att Kungl. Maj:t må hava möjlighet att med dessa medel även kunna ingripa till fiskets igånghållande till förebyggande av arbetslöshet bland fiskarebefolkningen.

Stockholm den 24 januari 1922.

<i>K. A. Andersson</i>	<i>Ludvig Widell</i>	<i>S. Hansson</i>
<i>Isak Svensson</i>	<i>Albin Andersson</i>	<i>J. G. Carlsson</i>
<i>E. J. Hagfält</i>	<i>Eric Hallin</i>	<i>Ulrik Leander</i>
<i>G. W. Hansson</i>	<i>A. Wachtmeister</i>	<i>G. A. Larsén</i>

